

Oponentní posudek na diplomovou práci

Téma: *Vlastnictví vod, vodních toků, vodních děl a na jejich ochrana*

Autor: David Rakouš

Oponent: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce Davida Rakouše je zaměřena na vlastnictví vod, vodních toků, vodních děl a na jejich ochranu. Jde tedy o téma značně tradiční. Jen málokterá problematika se stává předmětem zájmu odborné veřejnosti s takovou pravidelností a intenzitou jako právě právní povaha vod. Současně je však jasné, že v podmínkách rekonstrukce soukromého práva je žádoucí se nad tímto problémem znovu pozastavit a zjistit, jak a zda vůbec se do soukromoprávního pojetí vod projeví přijetí nového občanského zákoníku. Volbu tématu je tedy třeba hodnotit jednoznačně pozitivně.

Samotná práce je rozdělena do několika kapitol. První se velmi přehledově zaměřuje na pojem vlastnictví a na jeho ochranu. Druhá je věnována historii a vývoji vodního práva. Autor se v ní zabývá především právní povahou vod od středověku až do současnosti. Další kapitola je nazvána *Současná právní úprava* a diplomant se v ní věnuje právní povaze vod a nakládání s nimi podle současné úpravy. Následuje kapitola *Vodní toky*, kapitola *Vodní dílo* a pasáž nazvaná *Rybník*. Všechny uvedené části vycházejí rovněž ze současné právní úpravy.

Z odevzdaného textu je zjevně patrný zájem autora o zvolené téma. Při samotném zpracování vychází z osvědčených zdrojů a snaží se předestřít a zhodnotit výstupy odborné diskuse. Občas se kloní spíše k závěrům menšinovým a slušelo by se tento postoj podpořit detailnějším vysvětlením a pečlivějším rozbohem (např. tvrzení o převodu vlastnictví vod na státem zřízené akciové společnosti – s. 16). Práci by současně mnohde prospělo pregnantnější vyjádření závěrů, k nimž autor dospívá. Například kapitola o právní povaze rybníka je z větší části postavena na rozboru jednoho soudního sporu. Autor zde na rozhodnutích jednotlivých soudů (od soudu okresního až po Ústavní) sice přehledně demonstruje různé přístupy k právnímu pojetí rybníka. Současně však čtenáři chybí určité shrnutí, co je to tedy rybník, resp. jaké možné varianty existují, a kdo je, popř. může být jeho vlastníkem, myšleno pochopitelně především z pohledu soukromoprávního. Definice rybníka podle zvláštních předpisů rybářského práva nám totiž na tuto otázku odpověď nedává a jednoznačně neodpovídá ani zákon o vodách vycházející z pojmu vodní dílo. Má-li být něco vlastněno musí to být věcí, resp. souborem věcí. Závěry by měly být jednoznačné a jasné vyjádřené, čtenář pak neví, je-li rybník věcí nemovitou (jak autor tvrdí např. na s. 22) nebo něčím jiným. Obdobně by se slušelo vyslovit poněkud jasnější závěr na tak zásadní otázku, jakou povahu tedy mají vody nacházející se přirozeně na zemském povrchu nebo pod ním z pohledu předmětu občanskoprávního vztahu. Autor sice na závěr kapitoly 4.1 uvádí, že voda odebraná z přírodního prostředí je předmětem vlastnictví, jak je tomu s vodami neodebranými však zcela jasně neříká.

Za poměrně zásadní nedostatek odborné úrovně je možné označit úplnou absenci zohlednění nového občanského zákoníku. Ten přináší zcela nové pojetí věci, včetně její zákonné definice. Ta svou obecností může vést k řadě zajímavých úvah mimo jiné právě o právním pojetí vod ať již povrchových či podzemních. Nově je definován a v soukromém právu znovu zakotven pojem veřejný statek atd. Autor tento aktuální aspekt problematiky zcela pomíjí. Nezkoumá ani jak se tyto změny projeví například do oblasti vodního práva, zda dojde k novelizaci vodního zákona případně v jakém rozsahu atd. Diplomant se tu připravuje o možnost svůj text obhodit o něco, co ještě nebylo mnohokrát, opakovaně publikováno a je více méně obecně známé. Opominutí existence platného

právního předpisu úrovně a významu občanského zákoníku v diplomové práci psané na katedře občanského práva je přitom třeba považovat na značně nešťastné.

Samostatně je třeba se pozastavit nad formální a pravopisnou úrovní práce. Obě tyto stránky jsou v případě odevzdaného textu v dosti zoufalém stavu. Čtenář si toho všimne hned v obsahu práce, kde jsou podkapitoly třetí řádu vysunuty na stejnou úroveň jako kapitoly hlavní. Poznámky pod čarou jsou v několika různých variantách. Někdy uvádí název publikace kurzívou, jindy ne. Občas používá mezi jmény autorů středníky jindy čárky, současně má různé fonty písma, různou velikost, různá zarovnání, různá odražení atd. atd. V textu občas používá před číslem zákona „č.“ jindy ne, občas za číslem zákona napíše „Sb.“ jindy nikoliv, občas vynechá mezeru mezi č. a číslem zákona, či mezi lomítkem a číslem roku jindy ne atd. atd. Obdobné nedostatky se objevují i jinde v textu. Výjimkou nejsou ani zcela zjevné pravopisné chyby (např. s. 23 – *česká republika*, s. 22 – *úvod do práva životního prostředí*; s. 56 – *ústavní soud*; s. 56 – *nemůže být*; s. 57 – *nejvyššího soudu* atd.). Autor si hlavu neláme příliš ani s interpunkcí, občas je možné nalézt vyšínutí z větné vazby. Uvedené závady se objevují v textu průběžně v mnoha variantách. Občas autor používá i poněkud neodbornou stylistiku (např. s. 21 – *závěr mi poněkud uniká; hořce poznamenat...*). Jednotlivé nedostatky jsou pochopitelně dílčího charakteru a práci samy o sobě postihnout nemůžou. V souhrnu je však jejich množství tak vysoké, že stále opakovaně upoutává pozornost a v průběhu čtení odevzdaného textu vyvolává narůstající dojem nedotaženosti a uspěchanosti a současně i otázku, zda má takto vypadat text závěrečné vysokoškolské práce.

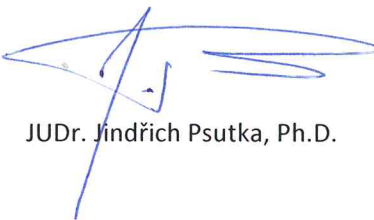
Práce s odbornou literaturou je na průměrné úrovni. Pomineme-li již zmíněné formální nedostatky citací, pracuje autor s přiměřeným vzorkem odborné literatury. Mnohde ji mohlo být více. U starší úpravy by se jistě slušelo použít minimálně sérii článků F. Pantůčka, která vyšla v časopisu Právník. Z novějších autorů se autor zaměřuje zcela správně na polemiku autorů M. Kindla a J. Krechta, která je velmi zajímavá a jistě určující pro nahlížení na právní pojetí vod od 80. let až po současnost. Lze jen podotknout, že článků obou autorů (zejména pak M. Kindla) na danou problematiku je možné z tohoto období nalézt podstatně více. Dílčím problémem je ojedinělé vynechání uvozovek na začátku citovaného textu. Píše-li autor výslovně, že něco uvádí Hermenegild Jireček, měl by citovat dílo, kde to tento autor danou informaci uvádí.

Lze shrnout, že odevzdaný text, vykazuje řadu nedostatků různé intenzity. Mnohé z nich práci zásadním způsobem postihují. Autor měl zohlednit proces rekonstrukce soukromého práva, mnohde by bylo dobré jednoznačně formulovat závěry a nespoléhat v takovém rozsahu jen na převzetí cizích názorů. Zásadním způsobem je nedotažena formální a pravopisná úroveň zpracování. Závěrečná redakce odevzdaného textu byla výrazným způsobem podceňena. Práci s ohledem na uvedené nedostatky sice k obhajobě doporučuji, ale navrhuji ji hodnotit nejlépe jako **dobrou**.

Otázky:

- 1) Projeví se nějak do Vámi zkoumané problematiky přijetí nového občanského zákoníku?
- 2) Jako povahu má dnes voda v řece z pohledu předmětu občanskoprávního vztahu? Bude nějaký rozdíl mezi vodou v průtočném a neprůtočném rybníku?

V Plzni dne 25. května 2013

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.